

Cirkulärnr: 1997:101
Diariernr: 1997/1703
Nyckelord: Vårpropositionen
Handläggare: Helena Milton m.fl.
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 1997-06-17
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/Finans
Personal
Arbetsmarknad/Näringsliv
Rubrik: Beslut om vårpropositionen 1996/97:150, m.m.

Nyckelord: Vårpropositionen

Finanssektionen
Helena Milton m.fl.

1997-06-17

Kommunstyrelsen
Ekonomi/Finans
Personal
Arbetsmarknad/Näringsliv

Beslut om vårpropositionen 1996/97:150, m.m.

Riksdagen har den 11 juni antagit riktlinjerna för den ekonomiska politiken, utgiftstak, ändrade anslag för budgetåret 1997, m.m. (prop. 1996/97:150). Vi lämnar här information om de förändringar som riksdagen har beslutat i förhållande till regeringens förslag. Se tidigare cirkulär 1997:65.

I detta cirkulär redovisar vi också om balanskravet, redovisningslagen och några utredningar.

Vårpropositionen

Statsbidrag

I vårpropositionen föreslår regeringen en ökning av de generella statsbidragen till kommuner och landsting från och med i år. Regeringens mycket klart uttalade mål med de ökade statsbidragen är att de ska användas för att anställa mer personal eller för att undvika att dra ner personalstyrkan som annars hade varit nödvändigt. Inriktningen på resurstillskottet bör leda till att kommuner och landsting vidtar åtgärder så att väntetiderna i sjukvården blir kortare, kvaliteten i äldreomsorgen blir högre, vården i livets slutskede förbättras, insatserna för elever med behov av särskilt stöd förstärks och att satsning görs på miljö, natur och teknik i skolan.

Riksdagen biföll dock finansutskottets ställningstagande att de generella statsbidragen enligt nu gällande lag utgör ett allmänt finansiellt stöd till kommunsektorn och att medlen utges till kommuner och landsting utan villkor från statsmakternas sida. Det är således kommuner och landsting som fritt har att avgöra hur medlen används i den kommunala verksamheten.

Arbetsmarknadspolitiken

De största förändringarna i riksdagens beslut jämfört med regeringens vårproposition gäller den nya åtgärden *resursarbeten*. I propositionen föreslås att åtgärden skulle gälla långtidsarbetslösa personer. För att inte riskera att långtidsarbetslösa som avbryter sin arbetslöshet med arbete tillfälligt och under korta perioder ska utestängas från åtgärden så ändrade riksdagen målgruppen. Åtgärden gäller i stället arbetslösa arbetssökande som varit inskrivna vid arbetsförmedlingen under en sammanhängande tid av sex månader.

Riksdagen har också beslutat att deltagande i resursarbeten även ska kunna ske på deltid. Regeringen föreslår vidare att minst 10 procent av tiden i åtgärden ska användas till aktivt arbetssökande. I riksdagsbeslutet sägs att en tid motsvarande 10 procent ska användas för kompetensutveckling och aktivt arbetssökande.

Den för kommunerna viktigaste förändringen vad gäller resursarbeten är anställningsförhållandet. I ursprungsförslaget var den anvisade ej anställd utan skulle erhålla ett utbildningsbidrag eventuellt kompletterat med maximalt 10 procent från arbetsgivaren. Riksdagens beslut innebär i stället att arbetsgivaren och den fackliga organisationen förutsätts träffa avtal om de närmare villkoren för åtgärden, ungefär på motsvarande sätt som vid beredskapsarbete. Det innebär att parterna ska träffa avtal om ersättningen till deltagaren.

Arbetsgivaren ska sedan månadsvis i efterskott kunna rekvirera ersättning från Arbetsmarknadsverket med belopp som motsvarar den ersättning som deltagaren skulle uppburit från arbetslöshetsförsäkringen eller det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS). Ersättningsbeloppet ska inkludera arbetsgivaravgifter inklusive allmän löneavgift men *inte* kostnaden för de avtalsenliga försäkringarna. En förutsättning för att arbetsgivaren ska erhålla ersättningen är att den lön som deltagaren uppburit uppgår till maximalt 90 procent av den dagpenninggrundande inkomsten, dock högst 620 kronor per dag till och med den 28 december 1997 och till högst 638 kronor därefter. Deltagaren betraktas som arbetstagare och åtgärden klassificeras som beredskapsarbete. Av det följer att lagen om anställningsskydd inte är tillämplig.

I vårpropositionen föreslår regeringen ökade möjligheter till *aktivare användning av arbetslöshetsersättningen*. Riksdagen har beslutat att deltagande i dessa försök inte bara ska kunna ske på heltid utan också på deltid.

Frågor kring arbetsmarknadspolitiken kan ställas till Håkan Hellstrand tfn 08-772 41 89 på sektionen för arbetsmarknads- och näringslivsutvecklingen.

Assistansersättning

Riksdagen antog vårpropositionens förslag till ändringar i den statliga assistansersättningen (LASS). Därmed kommer timersättningen att schabloniseras från 1 september 1997, preliminärt till 164 kronor per timme.

Förslaget att kommunerna från och med 1 november 1997 skall ha finansieringsansvaret för de första 20 timmarna per vecka för alla personer som upp-

bär statlig assistansersättning har lagts i proposition 1996/97:146 i slutet av maj och kommer att behandlas av riksdagen under hösten. På samma sätt som för 1998 föreslås kommunerna få ungefär 2/3 kompensation för kostnaden i sitt generella statsbidrag; resurstillskottet till kommunerna får enligt propositionen anses täcka övriga beräknade kostnader. Av en beräknad kostnad på 200 miljoner kronor för november–december 1997 föreslås kommunerna få 135 miljoner kronor i generella statsbidrag, vilket motsvarar 15 kronor per invånare.

Inkontinensartiklar

Staten och Kommun- och Landstingsförbunden har ännu inte kommit överens om avtalet om ersättning för inkontinensartiklar. Staten har ånyo aktualiserat frågan om att minska bidraget (på 86 kronor per invånare för kommunerna) med 2/12 första året, år 1998, för att neutralisera eftersläpningen i sin budget. Ett slutligt förslag torde komma i budgetpropositionen i september.

Frågor om assistansersättning och inkontinensartiklar kan ställas till Andreas Hagnell tfn 08-772 42 50 på finanssektionen.

Balanskrav år 2000 och redovisningslag år 1998

Den 10 juni antog riksdagen propositionen *Den kommunala redovisningen 1996/97:52*. I vårt cirkulär 1996:177 har vi relativt detaljerat informerat om innehållet i propositionen. Jämfört med propositionen har det så kallade balanskravet flyttats fram från år 1999 till år 2000 för kommuner och kommunalförbund.

I korthet innebär balanskravet att kommuner, landsting och kommunalförbund varje år från och med år 2000 ska upprätta sina budgetar så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om ett negativt resultat uppstår i bokslutet ska detta regleras i budgeten senast två år efter det år det negativa resultatet uppkom.

Riksdagen beslutade även om en ny redovisningslag för kommuner, landsting och kommunalförbund (KRL). I huvudsak bygger KRL på det normalreglemente som för närvarande används av de flesta kommuner, samt på en anpassning till årsredovisningslagen (ÅRL 1995:1554). KRL har även anpassats till utformningen av balanskravet och en ny beräkningsmetod för pensionskund och pensionskostnad, den blandade modellen.

KRL träder i kraft den 1 januari 1998. De paragrafer som reglerar balanskrav och pensionsredovisning får börja tillämpas senare än den 1 januari 1998, dock senast avseende räkenskapsåret 2000.

Ny kontoplan

I och med att vi får en kommunal redovisningslag kommer Svenska Kommunförbundet ut med en ny kontoplan, *Kommun-Bas 98*.

I *Kommun-Bas 98* är den största förändringen den omvända likviditetsordningen i kontoklasserna 1 och 2.

För de kommuner som idag använder sig av *Kommun-Bas 95* och inte vill byta till *Kommun-Bas 98* har vi reviderat *Kommun-Bas 95*. De största förändringarna orsakas av blandmodellen vid redovisningen av pensionskostnader samt att den kommunala redovisningslagen inför ett nytt begrepp i kontoklass 2, Avsättningar.

Kommun-Bas 98 och den reviderade *Kommun-Bas 95* beräknas komma från trycket i slutet av september. Tryckklara manus finns att tillgå i mitten av augusti.

Frågor kring balanskravet, redovisningslagen och ny kontoplan kan ställas till Anders Nilsson tfn 08-772 42 35 och Lars Svedin tfn 08-772 42 71 på ekonomiadministrativa sektionen.

Utjämningsutredningen

Den kommunala utjämningsutredningen har i enlighet med tilläggsdirektiven från den 13 februari i år dels behandlat frågan om ett nationellt utjämningsystem för verksamhet enligt lagen för stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dels hur felaktigheter i beräkningarna av utjämningsystemet ska hanteras.

LSS-utjämning

Kommittén har haft i uppdrag att ta ställning till om det finns behov av en nationell utjämning för verksamhet enligt LSS. Om kommittén fann att så var fallet skulle man enligt direktiven föreslå hur en utjämning bör utformas, när den bör införas samt hur införandet ska ske.

Kommittén anser att det finns behov av en utjämning för LSS-verksamheter, men har valt att inte nu lämna något förslag till utformning. I en skrivelse till inrikesdepartementet motiveras detta med att kommittén vill ta ställning till en kostnadsutjämning för LSS-verksamhet i samband med att man lämnar eventuella övriga förslag till förändringar i utjämningsystemet, det vill säga under hösten 1998. Skrivelsen bifogas som bilaga 1.

Felaktigheter i beräkningarna

Kommittén har haft i uppdrag att utreda hur felaktigheter i beräkningarna av utjämningsystemet ska hanteras om de upptäckts efter det att skattemyndigheten har fastställt bidragen och avgifterna i inkomst- och kostnadsutjämningsen. Bakgrunden till uppdraget är att det har upptäckts fel i beräkningarna av utjämningsen för landsting.

Kommittén anser att nuvarande regelsystem har för begränsade möjligheter att korrigera fel i beräkningarna. I betänkandet föreslås därför att skattemyndigheten den 15 januari bidragsåret fattar ett preliminärt beslut om bidrag respektive avgift. Kommuner och landsting har därefter en månad på sig att påtala eventuella felaktigheter i beräkningarna.

Förslaget kommer att remissbehandlas. Femton kommuner är utvalda som remissinstanser. Även övriga kommuner kommer att få betänkandet utsänt av inrikesdepartementet. Betänkandets sammanfattning bifogas som bilaga 2.

Frågor kring utjämningsutredningen kan ställas till Niclas Johansson tfn 08-772 42 77 på finanssektionen.

Medelsförvaltning i kommuner och landsting (SOU 1997:78)

Utredningen om den kommunala medelsförvaltningen har överlämnat ett förslag till precisering i kommunallagen vad avser kommunal medelsförvaltning. Utredningen föreslår att fullmäktige skall utfärda särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser. Dessa föreslås omprövas minst en gång om året. Vidare föreslås att föreskrifterna skall ange hur medlen skall förvaltas samt att risknivå fastställs. Av föreskrifterna skall det dessutom framgå hur uppföljning och kontroll av förvaltningen skall ske. Förslaget kommer att remissbehandlas under hösten för att kunna behandlas i riksdagen före årsskiftet. Ett urval av kommuner kommer att ingå i remissförfarandet. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 1999.

Frågor med anledning av utredningen besvaras av Jan Svensson tfn 08-772 42 29 och Håkan Skötte tfn 08-772 42 36 på ekonomiadministrativa sektionen.

Allmännyttiga bostadsföretag (SOU 1997:81)

Utredningen om kommunala bostadsföretag har den 6 juni överlämnat sitt betänkande *Allmänna bostadsföretag* (SOU 1997:81).

Utredningens förslag är att en kommun, som använder sitt bestämmande inflytande i ett kommunalt bostadsföretag till att tillföra kommunen intäkter efter försäljningar av företagets bostadshus, skall få en minskning av det generella statsbidraget. Minskningen skall vara hälften av skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet av de sålda husen.

Likaså skall den kommun som vid försäljningar av aktier eller andelar i det kommunala bostadsföretaget förlorar det bestämmande inflytandet i företaget få en minskning av det generella statsbidraget. Minskningen skall vara hälften av skillnaden mellan det av kommunen tillskjutna kapitalet och det summerade försäljningspriset av alla de aktier eller andelar som har sålts från och med den 1 januari 1998 och till den tidpunkt då kommunen genom försäljning förlorar det bestämmande inflytandet i företaget.

Om det finns särskilda skäl skall regeringen efter yttrande från kommunen kunna jämka eller helt efterge minskningen av statsbidraget.

Förslaget är principiellt tveksamt och innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen enligt Kommunförbundet. De generella statsbidragen är till för kommunernas kärnverksamheter, det vill säga skola, vård och omsorg. Bostadsbolagen

ingår inte i kommunernas obligatoriska åtaganden och därmed är kopplingen orimlig.

Utredningen bedömer också att kommuner som äger och/eller har lämnat borgen för bostadsföretag eller bostadsrättsföreningar med betydande ekonomiska problem bör kunna få statens hjälp med rekonstruktion av företaget eller föreningen.

Formerna för statens medverkan behöver utredas ytterligare.

Frågor med anledning av utredningen besvaras av Per-Olof Nylander tfn 08-772 41 03 på gatu- och fastighetssektionen.

Trevlig sommar!

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Finanssektionen

Clas Olsson

Helena Milton

Bilagor

Samtliga bilagor skickas endast till Kommunstyrelsen och Ekonomi/finans.

1. Kommunala utjämningsutredningens ställningstagande till en nationell kostnadsutjämning för LSS-verksamhet.
2. Sammanfattning av betänkandet *Hantering av fel i utjämningsystemet för kommuner och landsting.*